

Dosarul nr. 2ra-817/2020

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (jud. A. Procopișina)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Lombardul „Maliacr” societate cu răspundere limitată, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lombardul „Maliacr” societate cu răspundere limitată împotriva lui Eduard Patrașca cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Lombardul „Maliacr” societate cu răspundere limitată și a fost menținută hotărârea din 06 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

c o n s t a t ă:

La 25 octombrie 2017 Lombardul „Maliacr” societate cu răspundere limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Eduard Patrașca cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 23 martie 2015, Lombardul „Maliacr” SRL, specializat în acordarea împrumuturilor cu amanet, la cererea lui Eduard Patrașca, i-a acordat un împrumut rambursabil în mărime de 100 000 de lei, motiv din care a fost întocmit biletul de amanet seria AC nr.042496, iar pârâtul a amanetat (gajat) bunurile sale personale, părțile stabilind de comun acord că împrumutul acordat devine scadent la 23 aprilie 2015, fapt expus în biletul de amanet sus indicat.

Însă, pârâtul, contrar angajamentelor asumate, din 23 aprilie 2015 și până în prezent, nu a rambursat nici o parte din suma împrumutului primit, formând astfel, conform situației din 04 octombrie 2017, o datorie față de reclamant în mărime de 100 000 de lei.

A considerat reclamantul că, deoarece părțile au stabilit anticipat o dată calendaristică la care obligația pecuniară a pârâtului de rambursare a împrumutului devenea scadentă, reclamantul este îndreptățit să se adreseze în instanța de judecată pentru valorificarea drepturilor pecuniare, fără a pune repetat debitorul în întârziere

printr-o somație de plată suplimentară, concluzie ce reiese din prevederile art. 617 alin. (2) lit. a) Cod civil.

Reclamantul a menționat prevederile art. 512, 514, 572 alin. (2) și 867 Codul civil.

A susținut reclamantul că, deoarece împrumutul primit de către pârât nu a fost restituit la scadență și nu este rambursat nici până în prezent, obligația vizată fiind pecuniară, pârâtul urmează să achite reclamantului pentru întreaga perioadă de întârziere (începând cu 23.04.2015) dobânzile de întârziere aferente obligației neexecutate.

A invocat reclamantul prevederile art. 872 alin. (1), art.619 alin. (2), art. 618 Codul civil, susținând că pârâtul are obligația legală de a achita reclamantului dobânzile de întârziere aferente obligațiunii pecuniare neexecutate, ce constituie pentru perioada 23 aprilie 2015 – 04 octombrie 2017, potrivit calculului anexat, suma de 53 808,22 de lei. Bunurile pe care Eduard Patrașca le-a amanetat la data de 23 martie 2015 cu titlu de garanție a executării obligației asumate în termenul stabilit, nu prezintă vreo valoare, deoarece nu sunt constituite din metale prețioase, după cum pretindea pârâtul la data acordării împrumutului, fapt confirmat prin analiza efectuată din contul reclamantului de către Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării nr. AC 015511 din 24.02.2016, potrivit căreia, obiectele amanetate de pârât s-au dovedit a fi poleite și confecționate din aliaje de metale neprețioase, astfel încât reclamantul nu dispune de o garanție reală și nu dispune de posibilitatea de a-și satisface creanța față de pârât din contul bunurilor amanetate.

A mai indicat reclamantul că, în speță se întrunesc temeiurile legale pentru admiterea pretențiilor sale și încasarea din contul pârâtului a sumei de 153 808.22 de lei cu titlu de datorie, inclusiv datoria la împrumut în sumă de 100 000 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 53 808,22 de lei.

A solicitat reclamantul Lombardul „Maliacr” SRL încasarea de la Eduard Patrașca în beneficiul Lombardul „Maliacr” SRL suma totală de 153 808,22 de lei, inclusiv datoria de bază în mărime de 100000 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 53 808,22 de lei calculată pentru perioada 23 aprilie 2015 – 04 octombrie 2017, precum și toate cheltuielile de judecată ce vor fi suportate în prezentul proces (taxa de stat, cheltuielile de asistență juridică, etc.).

Prin încheierea din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău cauza a fost strămutată spre judecare la judecătoria Edineț, instanța competentă.

Prin hotărârea din 06 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, acțiunea depusă de lombardul „Maliacr” SRL a fost respinsă.

La 16 septembrie 2019 și 19 noiembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Lombardul „Maliacr” SRL, și avocatul Sorin Corceac, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 30 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Lombardul „Maliacr” SRL și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 512 alin. (1), 514, 513 alin. (1), 572 Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) și a stabilit că, la 23 martie 2015 Lombardul „Maliacr” SRL a acordat lui Patrașca Eduard împrumut cu amanet în mărime de 100000 de lei, cu termenul rambursării

împrumutului până la 23 aprilie 2015, pentru care fapt a fost întocmit bilet de amanet seria AC nr.042496 (f.d.10).

Conform biletului de amanet menționat, Patrașca Eduard a amanetat următoarele bunuri: cruce 12,28, inel 3,79, brățară 1,28 în sumă de 10 000 de lei și lingură, furculiță, polonic, „posfeșnic” , în total 8668g în sumă de 90 000 de lei, nefiind indicat metalul din care aceste obiecte sunt confecționate, greutatea pentru fiecare obiect separat și valoarea pentru fiecare din ele. Biletul de amanet a fost semnat de estimator și de client că cu valoarea și suma evaluării sunt de acord. Bunurile amanetate au fost transmise depozitarului spre păstrare. În instanța de apel a fost prezentat actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt prin care se confirmă că transmiterea lucrurilor indicate mai sus a fost trecută și în registrul întreprinderii unde la fel este menționat că bunurile au fost predate de E.Patrașca. În termenul stabilit de părți, 23.04.2015, Patrașca Eduard n-a restituit suma împrumutului.

Colegiul civil al instanței de apel a menționat că speței date îi sunt aplicabile prevederile cu privire la gaj (amanet) și nu prevederile cu privire la împrumut precum a invocat reclamantul în cererea de chemare în judecată ca temei de drept or, între părți a fost încheiat contract de amanet dar nu contract de împrumut.

Totodată instanța de apel a aplicat și prevederile art. 454 alin. (1) Codul civil, 455 alin. (1) și (2) Codul civil, 458 Codul civil și Regulamentul cu privire la modul de organizare și funcționare a caselor de amanet (lombardurile), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 204 din 28 martie 1995, și a stabilit că prima instanță corect a constatat că după expirarea termenului prevăzut în contract lombardul era în drept să-și satisfacă creanțele din valoarea bunurilor depuse ca amanet în modul stabilit de lege.

Totodată, instanța de apel corect a apreciat critic analiza efectuată de Camera de Stat pentru Supravegherea Mărcii nr. AC 015511 din 24 februarie 2016, deoarece instanța este în imposibilitate de a stabili că bunurile amanetate și predate Camerei de Stat pentru Supravegherea Mărcii sunt anume acelea, care le-a amanetat Eduard Patrașca.

La fel, instanța de apel aplicând prevederile art. 38 alin. (1) și 43 CPC, a conchis că prima instanță a examinat cauza cu respectarea normelor de competență jurisdicțională.

La 18 martie 2020 prin intermediul poștei electronice și la 20 martie 2020 prin intermediul oficiului poștal, Lombardul „Maliacr” SRL, reprezentat de avocatul Socin Corceac, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiată și necesită a fi casate.

A susținut că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat Legea ce urma a fi aplicată, deoarece raportul juridic instituit de părți este unul de împrumut ca amanet, confirmat prin biletul de amanet seria AC „nr. 042496, ce constituie dovada scrisă a acordării intimatului a sumei împrumutului, raportul indicat instituind obligația intimatului de restituire a sumei împrumutului la scadență.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au refuzat să aplice în speță dispozițiile art. 512 alin. (1), 514 alin. (1) și (2), 617 alin. (2) lit. a), 619 alin. (2), 867 alin. (1), 871 alin. (1) și (3) și 872 alin. (1) Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019)

aferente contractului de împrumut, acestea limitându-se doar la normele ce reglementează raporturile de amanet, neglijând, însă, că o parte componentă și determinată a raportului de amanet este însăși acordarea împrumutului debitorului, iar amanetul reprezintă forma de garanție prevăzută de lege.

De asemenea, instanțele ierarhic inferioare de judecată au aplicat lege care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat, în coroborare cu aceasta o normă ce urma a fi aplicată, și anume art. 458 alin. (5) Codul civil. Or, materialele cauzei denotă cert că valoarea bunurilor amanetate de intimat nu este cea declarată la încheierea contractului, astfel încât intimatul nu a dorit din start instituirea unui raport juridic de amanet în sensul definit de art. 458 alin. (1) Codul civil și art.4 și 20 ale Legii cu privire la gaj.

Astfel, a considerat că în colaborare cu cele expuse mai sus instanțele ierarhic inferioare au omis să aplice prevederile art. 221 alin. (1) Codul civil, ce reglementa fictivitatea actului juridic, în cazul dat parțial, deoarece intimatul a dobândit integral împrumutul acordat de recurent.

Totodată, deoarece amanetul reprezintă o formă de gaj, raportul juridic instituit în speță de amanet este lovit de nulitatea absolută ca fiind contrar normelor imperative ale Legii, și anume prevederilor art. 8 al Legii cu privire la gaj, precum și ordinii publice și bunurilor moravuri, deoarece în toate cazurile obiectul gajului nu corespundea caracteristicilor declarate, respectiv condițiilor legale de acoperire a valorii creanței prin gaj/amanet.

A susținut că, instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat Legea și anume Regulamentul cu privire la modul de organizare și funcționare a caselor de amanet (lombardurile), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 204 din 28 martie 1995.

A mai susținut că instanțele ierarhic inferioare au pronunțat hotărârile cu încălcarea competenței jurisdicționale, deoarece competentă să judece cauza este Judecătoria Chișinău.

Prin notificarea din 13 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2020 a fost expediată părților la 04 martie 2020, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 18 martie 2020 de Lombardul „Maliacr” SRL, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Lombardul „Maliacr” SRL, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Lombardul „Maliacr” SRL, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Lombardul „Maliacr” societate cu răspundere limitată, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru